

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СВІТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Будь-який вид занять, що створює умови для зародження самостійної думки, пізнавальної активності студента пов'язаний з самостійною роботою. У широкому сенсі під самостійною роботою слід розуміти сукупність усієї самостійної діяльності студентів як в учбовій аудиторії, так і поза нею, у контакті з викладачем і в його відсутності [2]. Самостійна робота студента є однією з найважливіших складових учбового процесу, в ході якої відбувається формування навичок, умінь і знань, і надалі забезпечується засвоєння студентом прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи і, зрештою, здатність вирішувати учбові і наукові завдання [3].

Мета статті. З'ясувати роль самостійної роботи студентів освітньому процесі під час вивчення іноземних мов професійного спілкування у світі модернізації вищої освіти.

Метою самостійної роботи студентів є формування у студентів уміння самостійно вирішувати завдання по дисципліні. Мета самостійної роботи студента – це розвиток такої риси особи, як самостійність, тобто здібності організовувати і реалізовувати свою діяльність без стороннього керівництва і допомоги [1].

Основне завдання організації самостійної роботи студентів полягає в створенні психолого-дидактичних умов розвитку інтелектуальної ініціативи і мислення на заняттях будь-якої форми. Основним принципом організації самостійної роботи студентів повинне стати переведення усіх студентів на індивідуальну роботу з переходом від формального виконання певних завдань при пасивній ролі студента до пізнавальної активності з формуванням власної думки при вирішенні поставлених проблемних питань і завдань [3].

Проблема підвищення якості професійного навчання упродовж багатьох років знаходиться в центрі уваги педагогічної науки і практики. Не втратила вона своїй актуальності і нині.

«Згідно з новою освітньою парадигмою незалежно від спеціалізації і характеру роботи будь-який початківець повинен мати фундаментальні знання, професійні уміння і навички діяльності свого профілю, досвід творчої і дослідницької діяльності за рішенням нових проблем, досвідом соціально-оцінної діяльності. Дві останні складові утворення формуються саме в процесі самостійної роботи студентів.

Самостійна робота сприяє:

- поглибленню і розширенню знань;
- формуванню інтересу до пізнавальної діяльності;
- опануванню прийомів процесу пізнання;
- розвитку пізнавальних здібностей.

Саме тому вона стає головним резервом підвищення ефективності підготовки фахівців» [4].

Сучасне українське суспільство висуває нові вимоги до професійної підготовки, передусім фахівців з іноземних мов.

Випускник факультету іноземних мов не може вважатися підготовленим до сучасного життя і роботи без фундаментальної мовної підготовки. Майбутній фахівець в області іноземних мов на досить високому професійному рівні має володіти методами культурологічного, дискурсивного аналізу, наративними, освітньо-етнографічними та іншими квалітативними методами дослідження.

Тому виникає необхідність у викладанні іноземних мов з використанням комунікативно-орієнтованих методик, у ході реалізації яких повинні застосовуватись різноманітні технології навчання. Особливе місце повинні займати інтерактивні технології, що зорієнтовані на мотивацію студентів до вивчення іноземних мов упродовж всього життя, як умови забезпечення постійного особистісного розвитку і самовдосконалення.

Враховуючи визначальну роль іноземних мов в українському освітньому просторі, який знаходиться під впливом глобалізуючих тенденцій, та специфіку професійної підготовки вчителів іноземних мов в умовах економічно нестабільного соціуму, виникає задача організації самостійної роботи під час вивчення іноземної мови, яка б реалізувала професійно-орієнтований підхід до мовної підготовки фахівців з іноземних мов.

У більшій частині здійснення орієнтації курсу можливе при трансформації наявної учбової системи вправ на предмет її поповнення і зміни у бік збільшення завдань, сприяючих формуванню у студентів професійних умінь.

Самостійна робота студентів при вивченні іноземної мови повинна включати наступні види робіт:

- робота з конспектами під час виконання практичних завдань;
- підготовка до практичних занять;
- виконання практичних завдань з усного та письмового перекладів;
- написання творчих робіт;
- виконання контрольних робіт;
- вивчення обов'язкової і додаткової літератури.

Для оптимальної організації самостійної роботи студентів потрібний навчально-методичний комплекс вивчення іноземної мови, який допоможе викладачам організувати процес навчання на сучасному, науково-обґрунтованому рівні, підвищити якість мовної підготовки і рівень вченості майбутніх фахівців з іноземних мов.

Такий навчально-методичний комплекс повинен включати: 1) конспекти практичних та лекційних занять; 2) методичні вказівки до виконання типових вправ; 3) завдання для самостійної роботи; 4) варіанти контрольних робіт або тестів; 5) питання для самоконтролю.

Використання навчально-методичного комплексу, який містить правильне поєднання широти і глибини викладу, суворості і наочності матеріалу, що викладається, з обов'язковим включенням завдань, використання яких ефективно впливає на формування професійних умінь майбутніх фахівців з іноземних мов, що дозволяють студенту вже з першого курсу залучитися до проникнення

в суть проблем його майбутньої спеціальності, дозволяє підвищити якість самостійної роботи студентів.

Зміни, що відбуваються в усіх сферах життєдіяльності суспільства, надають процесу модернізації вищої школи значущість і своєчасність. Міняються цілі, завдання і функції вищої освіти, оновлюються структура і зміст. Мета вищої освіти – задоволення інтересів суспільства, держави і особи в здобутті якісної вищої освіти, надання кожній людині широких можливостей у виборі змісту, форми і термінів навчання.

Головний недолік в організації самостійної роботи студентів – одноманітність форм і видів її проведення. Найчастіше самостійна робота студентів протікає в традиційних формах: реферат, курсова робота, кваліфікаційна робота, а для обраних студентів – підготовка доповідей для студентських конференцій. Тому в сучасних умовах організації учбового процесу, коли до 50 % учбового часу передається на самостійну роботу, завдання вдосконалення її змісту і методів стають усе більш актуальними.

У світлі модернізації системи освіти самостійна робота студентів стає основою багаторівневої вищої освіти. Так, якщо раніше студент відводив самостійним заняттям другорядну роль, то зараз самостійна робота стоїть нарівні з такими видами учбових занять, як лекції і практичні заняття, тобто вони рівноправні, рівнозначні, однаково важливі компоненти учбового процесу. У сучасних умовах самостійна робота – основний вид діяльності студента, який обов'язково повинен мати в процесі навчання у вищому навчальному закладі дослідницький характер. Вдосконалення освіти у вищій школі багато в чому визначається впровадженням в учбовий процес нових, особистісно-орієнтованих технологій навчання, які сприяють розвитку самостійності студентів, дають можливість максимально реалізувати їх творчий потенціал. Сучасні освітні технології немислимі без широкого застосування нових інформаційних технологій, в першу чергу, комп'ютерних, використовуючи які викладач отримує додаткові можливості для підтримки і напряму розвитку особистості студентів, творчого пошуку і організації їх спільної і самостійної роботи.

Реалізація особисто орієнтованого підходу в навчанні веде до зміни позиції педагога. Роль викладача залишається такою ж важливою, як і раніше, але міняються основні функції: він тепер не є джерелом первинної змістовної інформації, а лише організовує пізнавальну діяльність студентів, консультує і здійснює систематичний контроль аудиторної самостійної роботи студентів, орієнтуючи їх на різноманітні види самостійної діяльності, на пріоритет діяльності дослідницького, творчого характеру.

Ефективність самостійної роботи студентів значною мірою залежить від організації її контролю з боку викладача. Мета контролю самостійної роботи студентів – допомогти студентові методично правильно з мінімальними витратами часу освоювати теоретичний матеріал і придбати навички рішення певного класу завдань по учбових дисциплінах. Форми контролю, як правило, залежать від конкретної учбової дисципліни, від її змісту, об'єму годин на її вивчення, виду завдань для самостійної роботи студентів, від досвіду викладача і т. д.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гарунов М.Г. Самостоятельная работа студентов / М. Г. Гарунов. – М. : Знание, 1998 г.
2. Кукушкин В.С. Введение в педагогическую деятельность : учеб. пособие / В. С. Кукушкин. – Ростов н/Д : МарТ, 2002. – 217 с.
3. Пидкасистый П.И., Фридман Л.М., Гарунов М.Г. Психолого-дидактический справочник преподавателя высшей школы / П. И. Пидкасистый, Л. М. Фридман, М. Г. Гарунов. – М. : Педагогическое общество России, 1999. – 354 с.
4. Педагогика и психология высшей школы : учебное пособие / под редакцией М.В. Булановой-Топорковой. – Ростов н/Д : Феникс, 2002. – 544 с.

*Yu. Coltsova,
die Lehrkraft am Lehrstuhl für germanischen und orientalischen
Sprachen an der Fakultät für Linguistik und Translation
der internationalen geisteswissenschaftlichen Universität*

МОВНИЙ ЗНАК В СПЕЦІАЛЬНІЙ ФУНКЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Численні економічні та фінансові терміни англійського, італійського та іншого походження перейшли в словниковий запас німецької мови. Багато які з них запозичені дуже давно, але використовувались переважно серед фахівців. Сьогодні явище, що позначається цими термінами, стають актуальними для всього суспільства і вузькоспеціальна термінологія вийшла за межі професійного середовища.

DAS SPRACHZEICHEN IST IN BESONDERER FUNKTION IM BE- REICH DER WIRTSCHAFT

Seit 1960er Jahren beginnt man das Gebiet der Terminologie in der Wissenschaft zu untersuchen. Der Grund dafür ist der technische Fortschritt Entstehung neuer Gegenstände, Erscheinungen, Prozesse, die eine Benennung oder ein sprachliches Zeichen bedürfen. Mit zunehmender Spezialisierung in Forschung, Entwicklung und Produktion steigt die Zahl der Fachwörter / Termini. Soll nicht die Verwirrung die Kommunikation unter Fachleuten erschweren, ist es wichtig, die Termini in ihrem begrifflichen Inhalt zu definieren und in ihren Verwendungsmöglichkeiten festzuhalten. Dabei wird nicht von der sprachlichen Form ausgegangen, sondern von der außersprachlichen Wirklichkeit, d.h. von den in diesem Spezialgebiet vorkommenden Gegenständen und Sachverhalten. Zentral ist die Anwendung der Fremdsprachen in Verbindung mit der Grundsprache Deutsch.

Es wurde von der Arbeit eine Anzahl von wissenschaftlichen terminologischen Arbeiten untersucht. Wir sind vom deskriptiven Standpunkt ausgegangen und sind zur folgenden Definition des wirtschaftlichen Fachwortes gekommen: Unter dem **Wirtschaftsterminus** wird im Rahmen dieser Arbeit ein Sprachzeichen in besonderer Funktion verstanden. Es wird im Bereich der Wirtschaft verwendet und ist mit einer Definition im Wirtschaftslexikon vorhanden. Das kann man nur von den Termini sagen, die ihren Weg (den Nominationsprozess) hinter sich haben.